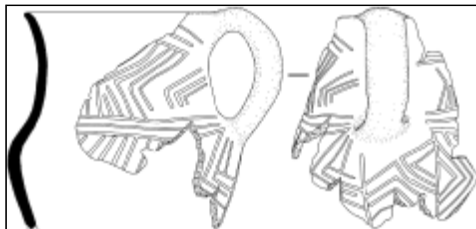

Praveký nález na Bielenisku

Počas výstavby inžinierskych sietí v lokalite Na bielenisku došlo k porušeniu sídliskového objektu. V závere roka 2004 potom na tomto mieste vykonali archeologický výskum zameraný na zdokumentovanie a záchranu pamiatok pred postupujúcimi prácami.

Napriek pokročilému ročnému obdobiu sa podarilo, súčinnosťou

Malokarpatského a Mestského múzea, zachrániť zaujímavý nálezo-
vový fond. Preskúmali sme zahlbený sídliskový objekt (azda obydlie či hospodársku stavbu), z ktorého nadzemnej drevenej časti sa zachovalo len zuholnatené drevo a zvyšky výmazu stien, tzv. maza-
nice – prepálenej hliny premiešanej s plevami. Okrem mazanice záspov stavby tvoril početný črepový materiál zo zásobnicových amfor, hrncov, misiek i šálok a džbáňok. Na ich základe sme boli schopní objekt zaradiť do eneolitu (mladšia doba kamenná), presnejšie do jeho včasného úseku reprezentovaného tzv. ludanicou kultúrnou skupinou (najnovšie datovanie – cca 4000 – 3500 pred n. l.).

V priestore Pezinka ju dosiaľ po-

známe minimálne z ďalších piatich, zrejme neveľkých osád. Tvary nádob, ako i neobvyklá rytá výzdoba časti keramických náleзов (pôvodne zvýraznená bielu výplňou) poukazujú na intenzívne západné a južné kontakty s príbuznými kultúrnymi skupinami (Morava, Rakúsko, Maďarsko). Zaujímavými dokladmi miestnej výroby látok sú dva prasleny a zlomok závažia z tkáčskeho stavu. Kamenné predmety zastupuje zlomok vybrúseného sekeromlatu a štiepaná čepeľka na rezanie.

Pozoruhodné v súvislosti s ľudom ludanickej skupiny je to, že popri bežných nížinných sídliskách zakladal i výšinné, dokonca i opevnené sídliská. Bezpečne doložené prenikanie do horského prostredia dopĺňa i rozloženie pezinských osád (po prúde potoka) postupujúce až na úpätie Malých Karpát (lokalita pod cajlanským kostolom). V horskom prostredí tento ľud ťažil drevo, kamennú surovinu, bezpochyby i surovinu s obsahom medi. Zreteľné doklady ťažby na tento kov máme v danom čase v oblasti Španej Doliny pri Banskej Bystrici. Ďalšie spracovanie medi potom dokumentujú nachádzané finálne výrobky (nástroje, zbrane, ozdoby).

Mgr. Július Vavák
Malokarpatské múzeum
v Pezinku

Zabudnutí richtári

Každý z nás pri prechádzke svojim mestom, či obcou mnohé vecí vníma akosi samozrejme. Či už ide o veci nové, ale aj tie staršie.

Jednou z takýchto pamiatok na doby dávno minulé je aj epitaf, ktorý skromne stojí v záhrade evanjelického kostola. Mnohí z nás vieme, že tam je, že tam stojí už po dlhé roky a to nám stačí. Keď sa však prizrieme bližšie, zistíme, že možno ide o jeden z klenotov renesančnej histórie nášho mesta. Epitaf, čiže náhrobný kameň, patrí pezinskému mešťanovi a šľachticovi Davidovi Matthiasovi, ktorý sa v rokoch 1617 – 1618 a 1627 spomína ako mestský radný a v roku 1626 dokonca ako pezin-
ský richtár. Koncom jari 1617 bol zvolený mestskou radou za účtovníka pri meraní vína. Zomrel 20. mája 1635 vo veku viac ako 50 rokov. O jeho šľachticovom pôvode svedčí erb, ktorý je súčasťou epitafu. Z textu na náhrobnom kameni sa tiež dozvedáme, že predkovia Davida Matthiasa pochádzali zo Spiša. Z písomných prameňov poznáme aj niekoľko ďalších členov jeho rodiny. Manželka Dorota, narodená okolo 1588 sa spomína v roku 1628 v súvislosti so sporom o dedičstvo po pezin-
skom hrnčiariovi a mešťanovi Jánovi Marbacherovi. Pravdepodobne s ňou mal David Matthias dcéru Žofiu, ktorá sa v roku 1639 vydala za ďalšieho pezin-
ského šľachtica Filipa Jakuba Wielanda, usadeného v tom čase v Grinave. Keďže Wieland sobášom so Žofiou vyženil majetky rodu Matthia-

sovcov v Pezinku, presťahoval sa do mesta, kde urobil kariéru. Čoskoro sa stal mestským radným a v roku 1665 dokonca pezin-
ským richtárom. Potom bol niekoľko rokov mešťanostom. Zomrel po roku 1681 a o jeho potomkoch sa nezachovali žiadne správy.

Úspešnejšia bola vetva, ktorú založil brat Filipa Jakuba, Wolfgang Andrej. Jej členovia spočiatku žili v Bratislave, neskôr sa rozšírili do Modry, Spiša a Sedmohradska. Najznámejšími členmi tohto rodu boli cisársky generál a barón Juraj Wieland (+1849) a spišský župan Artúr Wieland (+1921). Matthiasovci sa okrem Pezinka spomínajú od druhej polovice 16. storočia aj v Bratislave. Ich príbuzenský vzťah s pezin-
ským rodom však nie je doložený.

Petra Pospuchová
a **Peter Wittgrüber**
Mestské múzeum v Pezinku

FEELME ako predkapela APOCALYPTICY

V júni (6. 6.) sa v bratislavskom PKO uskutočnil koncert svetoznámej skupiny Apocalyptic z Fínska. Skupina si ako predkapely vybrala slovenské formácie Slobodná Európa z Bratislavy a FEELME z Pezinka (Tomas Vyberal – gitara, Laco Vyberal – basa, Petter Bittner – bicie).

■ **Hrať pred takou kapelou ako je Apocalyptic sa nestáva každý deň...**

Petter: – Samozrejme, že nás to veľmi prekvapilo. Niečo podobné sa nám stalo minulý rok, keď si nás vybrali organizátori Medzinárodného filmového festivalu v Karlových Varoch, aby sme toto svetoznáme podujatie otvorili našim koncertom. Myslím si, že ak človek niečomu verí, tak sa to nakoniec podarí. Treba skúšať, a ak to nevyjde, zostáva aspoň pocit, že si pre to urobil maximum. Je za tým množstvo koncertov, často aj

zadarmo, kvantá rozposlaných mailov, veľa ľudí, ktorí nás podporujú (THANX), náhoda, šťastie... To, že naša muzika nie je vôbec vecou biznisu, je každému, dúfam, jasné. Ale je to úžasný pocit, keď sa po koncerte pristavia nejakí ľudia s tým, že ich to, čo robíme, oslovilo. Lebo v hudobnom svete je množstvo profesionálne kvalitných vecí, avšak veľmi málo zaujímavých.

■ **Môžete prezradiť niečo z histórie kapely?**

Petter: – Feelme vzniklo, tak ako veľa vecí – náhodou. V januári 2002 sme dali jam s Tomasom, ten na ďalšiu skúšku privedol basistu – svojho brata Laca. A Feelme bolo na svete. Na pódiu, plátne, či kde všade. Chalanom sa zapáčila moja myšlienka spracovať filmové témy takýmto netradičným spôsobom. Máme radi heavy music a

podľa mňa také veci ako *Pulp Fiction*, *James Bond*, *Vtedy na západe*, či *Underground*, si priam pýtajú, aby ich niekto "upravil"...

Tomas: – Na začiatku bolo pár skladieb, neskôr sme si pospomínali na filmy, ktoré sa nám páčili a vypočuli sme si množstvo soundtrackov. Časom z toho v skúšobni vznikol celý koncertný program *21th Century Songs* zahrňujúci okolo 21 filmových tém, ktorý je zachytený aj na rovnomennom promo videoCD. Skladby majú danú svoju základnú štruktúru a aranže, avšak dost' veľký priestor ponechávame aj improvizácii priamo na pódiu.

■ **Čo vás čaká v lete?**

Laco: – Chystáme sa na to, čo nás baví asi najviac – a to je koncertovanie. Po klubových akciách sa už tešíme na letné festivaly. Nájdete ich na našej stránke www.feelme.sk. (pb)